

STRUKTURY ZBRODNI

NOWE KIERUNKI BADAŃ NAD ZBRODNIAMI TRZECIEJ RZESZY

STRUKTUREN DES VERBRECHENS

NEUE ANSÄTZE UND ERGEBNISSE BEI DER ERFORSCHUNG VON NS-VERBRECHEN



Organizatorzy
Organisatoren:



INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

*Institut
Badań
Regionalnych*



BIBLIOTEKA ŚLĄSKA

Deutsches
Historisches Institut
Warschau



Niemiecki
Instytut Historyczny
w Warszawie



Muzeum II Wojny Światowej

Stan i kierunki badań nad historią okupacji niemieckiej w Polsce

Spotkanie dyskusyjne wokół najnowszych publikacji Niemieckiego Instytutu Historycznego w Warszawie, Żydowskiego Instytutu Historycznego, Instytutu Pamięci Narodowej i Muzeum II Wojny Światowej

CiNiBA, Katowice, Bankowa 11a, 21 października 2013 r., 12.00-14.00

Rynek książki historycznej w Polsce obfituje w pozycje poświęcone historii nazizmu i Trzeciej Rzeszy, wojny i okupacji – w tym także losom ziem polskich w tym czasie. Obok książek popularyzatorskich, dziennikarskich czy zgoła beletrystyki nie brakuje także prac typowo naukowych, tak autorów polskich, jak i zagranicznych. Wśród prac naukowych ważne miejsce zajmują publikacje wydane przez Instytut Pamięci Narodowej, Muzeum II Wojny Światowej i Niemiecki Instytut Historyczny w Warszawie. Przedstawiciele wymienionych instytucji dyskutować będą o stanie badań nad niemiecką okupacją ziem polskich, odpowiedzą także na pytanie w jakim kierunku zmierzać powinny dalsze refleksje historyczne nad tym dramatycznym wątkiem polsko-niemiecko-żydowskiej historii.

Uczestnicy dyskusji: Maren Röger (Niemiecki Instytut Historyczny, Warszawa), Jürgen Hensel, Tomasz Chinciński (Muzeum II Wojny Światowej, Gdańsk), Grzegorz Bębniak (Instytut Pamięci Narodowej, Katowice)

Moderacja: Ryszard Kaczmarek (Instytut Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej w Katowicach / Uniwersytet Śląski w Katowicach)

Der aktuelle Stand der Forschungen zur Geschichte der deutschen Besetzung in Polen

Diskussion zu den neuesten Publikationen des Deutschen Historischen Instituts in Warschau, Jüdisches Historisches Institut in Warschau, des Instituts für Nationales Gedenken und des Museums des Zweiten Weltkrieges in Danzig

Zentrum für Wissenschaftliche Information und Akademische Bibliothek (CiNiBA), Kattowitz, ul. Bankowa 11a, 21. Oktober 2013, 12.00-14.00 Uhr

Auf dem polnischen Buchmarkt haben Veröffentlichungen zur Geschichte des Nationalsozialismus, des Dritten Reiches, des Zweiten Weltkrieges und der Besetzung, darunter auch zum Schicksal der polnischen Gebiete in dieser Zeit, seit Jahrzehnten einen festen Platz. Neben zahlreichen journalistischen und literarischen Werken zum Thema nehmen wissenschaftliche Werke polnischer wie auch ausländischer Autoren breiten Raum ein. Unter diesen Arbeiten verdienen die Veröffentlichungen des Instituts für Nationales Gedenken, des Museums des Zweiten Weltkrieges und des Deutschen Historischen Instituts in Warschau besondere Beachtung. Vertreter dieser Institutionen sowie weitere Historiker werden über den gegenwärtigen Stand der Forschungen zur deutschen Besetzung Polens diskutieren. Daneben sollen Perspektiven zukünftiger Forschungen zu dieser Periode deutsch-polnischer Geschichte aufgezeigt werden.

Diskussionsteilnehmer: Maren Röger (Deutsches Historisches Institut, Warschau), Tomasz Chinciński (Museum des Zweiten Weltkrieges, Danzig), Jürgen Hensel, Grzegorz Bębniak (Institut für Nationales Gedenken, Kattowitz)

Moderation: Ryszard Kaczmarek (Institut für Regionale Forschungen der Schlesischen Bibliothek, Kattowitz / Schlesische Universität, Kattowitz)

STRUKTURY ZBRODNI

NOWE KIERUNKI BADAŃ NAD ZBRODNIAMI TRZECIEJ RZESZY

STRUKTUREN DES VERBRECHENS

NEUE ANSÄTZE UND ERGEBNISSE BEI DER ERFORSCHUNG VON NS-VERBRECHEN



Organizatorzy
Organisatoren:



MUZEUM
W GLIWICACH



INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ



Śląskie Centrum Wolności i Solidarności



Niesprawiedliwy wymiar sprawiedliwości

Pokaz filmu Heimweh des Walerjan Wróbel (1991) oraz dyskusja z Larsem Skowronskim i Michaeliem Viebigiem (Gedenkstätte ROTER OCHSE, Halle/Saale)

Muzeum w Gliwicach, Willa Caro, ul. Dolnych Wałów 8a,
21 października 2013 r., 17.00-19.30

Śląskie Centrum Wolności i Solidarności, Katowice, ul. Wincentego Pola 65,
24 października 2013 r., 11.00-13.30

Niemiecki film z 1991 r. Heimweh des Walerjan Wróbel (Tęsknota Waleriana Wróbla) dotyczy jednego z kluczowych problemów zbrodniczej polityki Trzeciej Rzeszy – nadużyć i zbrodni popełnianych w majestacie prawa przez instytucje, które strzec powinny uniwersalnych zasad sprawiedliwości. Film opowiadający o sądowej zbrodni popełnionej na polskim robotniku przymusowym stanowi punkt wyjścia do dyskusji nad funkcjonowaniem wymiaru sprawiedliwości w nazistowskich Niemczech, a także nad współczesnymi formami upamiętniania ludobójstwa z tamtego okresu. Rozmawiać będą dwaj historycy, znawcy problemu: Lars Skowronski i Michael Viebig, pracownik Miejsca Pamięci ROTER OCHSE w Halle (Saale). Miejsce Pamięci znajduje się w budynku dawnego więzienia w Halle, w którym decyzją nazistowskich sądów do 1945 r. wykonano 500 wyroków śmierci, w tym na obywatelach z terenów okupowanych.

Ungerechte Gerichtsbarkeit

Vorführung des Films Das Heimweh des Walerjan Wróbel (1991) und Diskussion mit Lars Skowronski und Michael Viebig (Gedenkstätte ROTER OCHSE Halle (Saale))

Museum Gleiwitz, Villa Caro, Gleiwitz, ul. Dolnych Wałów 8a,
21. Oktober 2013, 17.00-20.00 Uhr

Schlesisches Zentrum der Freiheit und Solidarität,
Kattowitz, ul. Wincentego Pola 65,
24. Oktober 2013, 11.00-13.30 Uhr

Der deutsche Film Das Heimweh des Walerjan Wróbel aus dem Jahr 1991 richtet den Fokus auf einen speziellen Aspekt der Repressionspolitik des sog. Dritten Reiches – nämlich auf den Einsatz der Justiz als Verfolgungsinstrument, also die Verwendung von Institutionen, die eigentlich den universellen Prinzipien der Gerechtigkeit dienen sollten, zu Unterdrückungszwecken. Der Film, der von einem Justizverbrechen an einem jugendlichen polnischen Zwangsarbeiter erzählt, ist Ausgangspunkt für die Diskussion über Rolle und Funktionieren der Gerichtsbarkeit in NS-Deutschland sowie über die gegenwärtigen Formen der Erinnerung an derartige Taten. Die Diskussion führen zwei Historiker und Kenner dieser Problematik, Lars Skowronski und Michael Viebig, Mitarbeiter in der Gedenkstätte ROTER OCHSE Halle (Saale). Diese Gedenkstätte befindet sich in jenem Gebäude des ehemaligen Zuchthauses Halle, in dem NS-Gerichte bis 1945 weit über 500 Todesurteile, darunter zahlreiche gegen Bürger aus den besetzten Ländern, vollstrecken ließen.

STRUKTURY ZBRODNI

NOWE KIERUNKI BADAŃ NAD ZBRODNIAМИ TRZECIEJ RZESZY

STRUKTUREN DES VERBRECHENS

NEUE ANSÄTZE UND ERGEBNISSE BEI DER ERFORSCHUNG VON NS-VERBRECHEN



Organizatorzy
Organisatoren:



INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ



Muzeum
Śląskie



Muzeum II Wojny Światowej

Muzealizacje zbrodni

Dyskusja o obecności tematu zbrodni Trzeciej Rzeszy w wystawach muzealnych

Muzeum Śląskie, Katowice, Aleja Wojciecha Korfantego 3,
23 października 2013 r., 17.00-19.00

Nie tylko historyczna rekonstrukcja przyczynia się do podtrzymania pamięci i wiedzy o zbrodniach wojny i okupacji. Kluczową rolę odgrywa – obok ceremonii upamiętniających i pomników – także oddziaływanie muzealne (razem składające się na „zynstytucjonalizowaną mnemotechnikę”, by użyć określenia Jana Assmanna). Pytania, jakie stawiamy w ramach dyskusji, dotyczą właśnie tego aspektu: jakie miejsce w stałych wystawach istniejących już i nowopowstających muzeów polskich i niemieckich zajmuje problem zbrodni Trzeciej Rzeszy.

Program:

Joanna Urbanek, Łukasz Jasiński (Muzeum II Wojny Światowej, Gdańsk):
Koncepcja wystawy stałej Muzeum II Wojny Światowej

Manfred Kittel (Stiftung Flucht, Vertreibung, Versöhnung, Berlin):
Fundacja „Ucieczka – Wypędzenie – Pojednanie” i koncepcja jej wystawy stałej

Dyskusja z udziałem:

Manfred Kittel, Piotr Majewski (Stiftung Flucht, Vertreibung, Versöhnung, Berlin),
Dominik Ablamowicz (Muzeum Śląskie)
Boris Böhm (Gedenkstätte Pirna-Sonnenstein),
Wolfgang Oleschinski (DIZ Torgau),
Michael Viebig (Gedenkstätte ROTER OCHSE Halle (Saale)),
Elżbieta Rączy (Instytut Pamięci Narodowej/Uniwersytet Rzeszowski).

Musealisierung der Verbrechen

Vorträge und Diskussion über die Darstellung von Verbrechen des Dritten Reiches in Ausstellungen

Schlesisches Museum, Kattowitz, Aleja Wojciecha Korfantego 3,
23. Oktober 2013, 17.00-19.00 Uhr

Der Erhaltung des Wissens und der Erinnerung an die nationalsozialistischen Verbrechen dient nicht nur die historische Rekonstruktion, sondern ebenso – neben der „institutionalisierten Mnemotechnik“ (wie es Jan Assmann bezeichnet) in Form von Zeremonien, Denkmälern usw. – die museale Darstellung. Diesen Aspekt wollen die Vorträge und die Diskussion beleuchten: Es wird die Frage gestellt, welchen Platz die Verbrechen des sog. Dritten Reiches in bereits bestehenden oder im Aufbau befindlichen Ausstellungen deutscher und polnischer Museen einnehmen und wie sie dort dargestellt werden.

Programm:

Joanna Urbanek, Łukasz Jasiński (Museum des Zweiten Weltkrieges, Danzig):
Die Konzeption der Dauerausstellung im Museum des Zweiten Weltkrieges in Danzig

Manfred Kittel (Stiftung Flucht, Vertreibung, Versöhnung, Berlin):
Die Stiftung Flucht, Vertreibung, Versöhnung und die Konzeption ihrer Dauerausstellung

Diskussionsteilnehmer:

Manfred Kittel, Piotr Majewski (Museum des Zweiten Weltkrieges),
Dominik Ablamowicz (Schlesisches Museum),
Boris Böhm (Gedenkstätte Pirna-Sonnenstein), Wolfgang Oleschinski (DIZ Torgau),
Michael Viebig (Gedenkstätte ROTER OCHSE Halle (Saale)),
Elżbieta Rączy (Institut für Nationales Gedenken / Universität in Rzeszów)

STRUKTURY ZBRODNI

NOWE KIERUNKI BADAŃ NAD ZBRODNIAМИ TRZECIEJ RZESZY

STRUKTUREN DES VERBRECHENS

NEUE ANSÄTZE UND ERGEBNISSE BEI DER ERFORSCHUNG VON NS-VERBRECHEN



Organizatorzy
Organisatoren:



Spotkania autorskie z Götzem Alym

CINiBA, Katowice, ul. Bankowa 11a,
24 października 2013 r., 10.00-12.00

Muzeum w Gliwicach, Willa Caro, ul. Dolnych Wałów 8a,
24 października 2013 r., 17.00-19.00

Götz Aly to jeden z najgłośniejszych autorów niemieckich, piszących o czasach Trzeciej Rzeszy. Urodzony w 1947 r. w Heidelbergu, od lat 70. aktywny jako dziennikarz i publicysta, poczynając od lat 80. XX w. poświęcił się w dużej mierze historii nazizmu, publikując prace – zarówno syntezy, jak i studia przypadku - poświęcone problemowi antysemityzmu i rasizmu Niemców, zagładzie Żydów czy eutanazji. Szczególną uwagę wzbudziła jego książka Państwo ludowe Hitlera (Hitlers Volksstaat, 2005), stawiająca tezę o ekonomicznych uwarunkowaniach poparcia społeczeństwa niemieckiego dla zbrodniczej i rabunkowej polityki Trzeciej Rzeszy na Wschodzie.

Moderacja:

Ryszard Kaczmarek (Instytut Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej w Katowicach / Uniwersytet Śląski), Aleksandra Namysło (IPN Katowice), Mirosław Sikora (IPN Katowice)

Autorentreffen mit Götz Aly

Zentrum für Wissenschaftliche Information und Akademische Bibliothek
(CINiBA), Kattowitz, ul. Bankowa 11a,
24. Oktober 2013, 10.00-12.00 Uhr

und Museum Gleiwitz, Villa Caro, Gleiwitz, ul. Dolnych Wałów 8a,
24. Oktober 2013, 17.00-19.00 Uhr

Götz Aly gehört zu den bekanntesten Autoren, die sich mit der Geschichte des sog. Dritten Reiches auseinandersetzen. Geboren 1947 in Heidelberg und seit den 1980er Jahren als Journalist tätig, widmet er sich seit geraumer Zeit hauptsächlich der Erforschung der Geschichte des Nationalsozialismus. Aly publizierte Arbeiten – Synthesen wie auch case studies – die das Problem des deutschen Antisemitismus und Rassismus, die Vernichtung der Juden und die Euthanasieverbrechen beschreiben. Besondere Aufmerksamkeit – auch in Polen – hat sein Buch Hitlers Volksstaat (2005) hervorgerufen. Aly diskutiert darin die These der Zustimmung der deutschen Gesellschaft zur verbrecherischen Ausbeutungspolitik des sog. Dritten Reiches im Osten aus ökonomischen Motiven.

Moderation:

Ryszard Kaczmarek (Institut der Regionalen Forschungen der Schlesischen Bibliothek, Kattowitz / Schlesische Universität, Kattowitz); Aleksandra Namysło und Mirosław Sikora (Institut für nationales Gedenken, Kattowitz)